

A l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -

s e s framställning till Alands landsting med

№ 9/1958.

förslag till landskapslag om avlöning och pen-

sion för tjänsteinnehavarna inom folkskolväsen-

det i landskapet Åland.

I samband med den i riket företagna kodifieringen av folk-
skollagstiftningen har en lag om tjänsteinnehavarnas inom folk-
skolväsendet avlöning och pensioner utfärdats den 1 juli 1957
(FFS 248/57). Propositionen i ämnet avläts till riksdagen år
1954 (31/54) varvid i motiveringen bl.a. framhölls följande:

"Av det ovan anförda torde redan framgå, att ett system, som
grundar sig dels på penninglön, dels på avlöning i natura, icke
mera är tillfredsställande under de förändrade förhållandena.
Man har också under flera år övervägt övergång från detta för-
åldrade avlöningssätt till ett brutto- eller totalavlöningssys-
tem, enligt vilket totalavlöningens storlek skulle bestämmas i
penningar och att för naturaförmåner, som måhända skulle tillhan-
dahållas lärare skulle uppbäras vederlag i penningar enligt fast-
ställda grunder, alltså på samma sätt som gäller t.ex. beträffan-
de de statstjänster och -befattningar, till vilka höra naturaför-

måner. Skolstyrelsen framställde också redan år 1949 ett förslag om övergång till totalavlöningsystem för landsortslärare, och föreslog i sådant syfte ändring av den nuvarande lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet, vilken framställning emellertid icke då ledde till resultat. Nu, i samband med den i början nämnda, i Regeringens proposition avsedda revisionen av hela lagstiftningen angående folkskoleväsendet, kan det anses lämpligt att övergå till ett totalavlöningsystem. Legislativt innebär denna åtgärd en grundlig revision av stadgandena rörande folkskollärarnas avlöning och pension.

Det nya avlönings- och pensionssystemet i föreliggande lagförslag är till sin uppbyggnad och även beträffande de flesta enskildheterna likadant som systemet för innehavare av statens tjänst och befattnings. De nya grundlönerna, i vilka ingår även det i penningar uppskattade värdet av de nuvarande naturaförmåner, bindes vid vissa avlöningsklasser inom statslönesystemet. Alderstillsätt, dyrtidsstillsätt och pensioner motsvara beloppen i statens ifrågavarande avlöningsklasser med samma förutsättningar. Stadgandena angående lön på indragningsstat äro också i stort sett lika motsvarande stadganden rörande statstjänster. Avlöningens

storlek blir liksom i statens tjänster och befattningar oberoende av löntagarens familj och kön. Ovan berörda frågor angående sinsemellan gifta lärare samt manliga och kvinnliga lärares bostadsförmåner lösas av sig själva, emedan envar erhåller en brutto-lön som motsvarar tjänsten och varav avdrages ersättning för tillhandahållna naturaförmåner. Av samma skäl kan även vid tillhandahållandet av naturaförmåner bättre än nu beaktas huruvida läraren har familj, varför lagens stadgande härvidlag blivit ändrat till förmån för tjänsteinnehavare med familj. En övergång från avlöning i natura utan vederlag till naturaförmåner mot vederlag skulle sålunda småningom i utnyttjandet av dessa förmåner justera förhållandena i enlighet med det verkliga behovet. En omedelbar förbättring kunde naturligtvis icke fås till stånd överallt - talrika ladugårdar, lador m.m. skulle fortfarande bliva oanvända tillsvidare - men nya naturaförmåner, som visat sig obehövliga, skulle hädanefter icke mera tillkomma. Vad stadslärarnas avlöning beträffar innefattar lagförslaget den ändringen i gällande stadganden, att även deras avlöning till storleken i princip är bunden vid stadgandena i lagförslaget. Ett sådant stadgande föreslås emellertid, att kommun kan förordna

utbetalning av högre lön eller pension, om statsrådet prövar sådant skäligt och ur skolväsendets synpunkt ändamålsenligt."

Efter att ha hört statsutskottet i ärendet avgav kulturutskottet sitt betänkande år 1956 (3/56) och stora utskottet år 1957 (12/57).

Landskapsstyrelsens förslag avser givetvis att tillförsäkra lärarna samma löneförmåner, som de äro berättigade till i riket från den 1.8.1958. Lagförslaget innebär sålunda icke avsteg från den i överenskommelseförordningen av år 1924 (24/24) § 3 utlade principen. Härav följer, att de från rikets lag gjorda avvikelserna antingen äro rent redaktionella eller innefatta uteslutning ^{av} ~~och~~ obehövliga stadganden. Vissa avvikelser följa också av i folkskollagen föreslagna stadganden.

Detaljmotivering.

4 §. I riket har använts uttrycket 'ålderstilläggsår' i stället för tidigare använda 'till ålderstillägg berättigande tjänsteår'. Landskapsstyrelsen har ansett det gamla uttrycksättet bättre.

8 §. Enligt rikets lag skall skolföreståndare tillkomma föreståndararvode sålunda, att en viss grunddel beräknas för hans

egen undervisning och tilläggsarvode för varje annan lärarens undervisningsgrupp. Hänvisningen till "varje annan lärarens klass i skolan" är dock tvetydig, varför landskapsstyrelsen föreslår införande av uttrycket "varje annan lärarens avdelning".

36 §. Då vederlaget för folkskollärarnas naturaförmåner skall gälla också sådana naturaförmåner, som icke förekomma i landskapets tjänster och befattningar, har landskapsstyrelsen ansett det lämpligast, att ett särskilt beslut om folkskollärarnas vederlag utfärdas. Vederlagen komma givetvis att fastställas till samma nivå som vederlagen i landskapets tjänst eller befattning, men kunde lämpligen justeras med beaktande av stadgandena om folkskolbyggnaderna för åstadkommande av en rättvis värdering.

42§ I rikets lag har intagits ett stadgande om indexjustering av löner och pensioner med hänvisning till "gällande stadganden". Den automatiska justeringen av tjänstemannalönerna enligt levnadskostnadsindex upphävdes emellertid från den 1.1.1957 (FFS 684/56), varför stadgandet enligt det senare följande kompletterande stadgandet i § 48 mom. 3 redan vid lagens publicering icke kunde tillämpas. Då landskapsstyrelsen föreslagit, att löneklasserna skola intagas i lag (§ 3), borde likväl ett stadgande,

som möjliggör interimistisk lönejustering intill dess lagändring

kan åstadkommas, finnas i landskapslagen.

Med stöd av det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsamt

förelägga Landstinget till antagande nedanstående

ns

li-

id

t

m-

L a n d s k a p s l a g

om avlöning och pension för tjänsteinnehavarna inom folkskolväsendet i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Om lagens tillämpningsområde.

1 §.

Tjänsteinnehavare inom folkskolväsendet åtnjuter avlöning och pension enligt denna landskapslag. Även timlärare erhåller avlöning enligt denna landskapslag.

Med tjänsteinnehavare avses i denna landskapslag inom folkskolväsendet tjänstgörande lärare vid lägre folkskola, lärare vid högre folkskola, lektor vid mellanskola och elevhemsföreståndare.

2 kap.

Om avlöning.

E g e n t l i g a v l ö n i n g .

2 §.

Tjänsteinnehavares egentliga avlöning utgöres av grundlön jämte åderstillägg.

Tjänsteinnehavare tillkommer grundlön enligt följande för avlöningen av innehavare av landskapets tjänst eller befattning med grundlön gällande avlöningsklasser: lärare vid lägre folkskola enligt 18, lärare vid högre folkskola enligt 22, lektor vid mellanskola enligt 24 samt elevhemsföreståndare enligt 15 avlöningsklasser. Mellanskollektor, som avlagt filosofiekandidatexamen, eller religionslärare, som avlagt teologiekandidatexamen, uppbär dock avlöning enligt 25 avlöningsklassen.

Ordinarie innehavare av lektorstjänst vid mellanskola tillkommer efter tio års ordinarie tjänstgöring i nämnda tjänst avlöning enligt närmast högre avlöningsklass än vad ovan stadgats.

Alderstillägg beviljas tjänsteinnehavare efter, 3, 6, 9, 12 och 15 till alderstillägg berättigande tjänsteår med ett alderstillägg varje gång. Alderstillägg utgår med samma belopp som innehavares av landskapets tjänst eller befattning alderstillägg i motsvarande löningsklass.

Såsom till alderstillägg berättigande tjänsteår räknas den tid, som tjänsteinnehavare efter fyllda 21 år innehaft tjänst såsom

huvudsyssla inom folkskolväsendet eller eljest haft sådan anställning inom folkskolväsendet, som bör anses såsom huvudsyssla. Lika så får han räkna sig till godo den tid han under krigstillstånd fullgjort militärtjänst, dock med undantag av den regelmässiga tiden för fullgörande av värnplikt, så ock den tid han varit uppförd på indragningsstat på grund av tjänst inom folkskolväsendet.

Genom landskapsförordning stadgas, i vad mån tjänsteinnehavare äger rätt att för alderstillägg räkna sig tillgodo den tid han innehaft annan kommunal tjänst eller varit anställd i kommunal centralorganisations eller i sammanslutnings av kommuner tjänst eller i statens, landskapets eller religionssamfundstjänst eller befattning eller i enskild befattning.

Alderstillägg beviljas på ansökan.

Den egentliga avlöningen utbetalas åt tjänsteinnehavare månatligen i förskott.

Till tjänst utnämnd tjänsteinnehavares rätt till den egentliga avlöningen inträder vid ingången av den månad, under vilken han tillträtt tjänsten. I tjänst varande tjänsteinnehavare tillkommer alderstillägg från och med ingången av månaden efter den, under vil-

ken han blivit berättigad därtill.

Tjänsteförhållandets upphörande under månadens lopp inverkar icke på tjänsteinnehavares eller hans rättsinnehavares rätt till lön för sagda månad.

Särskilda lönetillägg och arvoden.

6 §.

Tjänsteinnehavare tillkommer dyrortstillägg enligt samma grunder som innehavare av landskapets tjänst eller befattning med grundlön. Dyrortstillägg erlägges likväl icke åt den, som uppbär i 2 mom. nämnt tillägg för avsides belägen trakt.

I glest befolkade och avsides belägna trakter må enligt av landskapsstyrelsen fastställda grunder åt tjänsteinnehavare inom folkskolväsendet, som fyller kompetensfordringarna för tjänsten, erläggas tillägg för avsides belägen trakt, utgående med 5-35 % av grundlönen.

7 §.

Innehavare av lärartjänst inom folkskolväsendet tillkommer för övertimmar utöver den fastställda undervisningsskyldigheten ett årligt övertimsarvode. Lärares vid högre och lägre egentlig folkskola övertimsarvode är per veckoövertimme om året lika stort som

en trettiondedel av lärares vid högre folkskola årliga grundlön.

Lärares vid medborgarskola och hjälpskola övertimsarvode utgår med samma belopp, förhöjt med tio procent. Det sålunda uträknade beloppet för övertimsarvode utjämnas till närmaste tal, som är delbart med sextio. Komma härvid två tal i fråga, utjämnas beloppet till det högre av dem.

Övertimsarvode för lektor i mellanskola utgår med samma belopp som för motsvarande lärare i landskapets läroverk.

8 §.

Skolföreståndare tillkommer i årligt föreståndararvode:

1) i den egentliga folkskolan ett grundarvode, motsvarande ar-
-över-
vode för en och en halv vecko^overtimme för lärare i högre folkskola samt ytterligare för varje annan lärares avdelning arvode för en fjärdedels övertimme, dock sammanlagt högst arvode för fyra veckoövertimmar;

2) i fristående medborgarskola och hjälpskola ett grundarvode, motsvarande en och en halv gång arvode för veckoövertimme vid dessa skolor samt ytterligare för varje annan lärare med huvudsyssla i skolan en fjärdedel av arvode per veckoövertimme, dock sammanlagt högst arvode för fyra veckoövertimmar; samt

3) i mellanskola enligt samma grunder som rektor i statlig mellanskola.

Har skola, omfattande två eller tre av förenämnda skoltyper, gemensam föreståndare, erlägges grunddelen av föreståndararvodet enligt den skoltyp, där den är störst, och tilläggsarvodet för läraravdelning eller lärare till det belopp, som ovan föreskrivits för varje särskild skoltyp.

Skolföreståndares undervisningsskyldighet minskas dessutom enligt vad i 40 § stadgas.

9 §.

Innehavare av lärartjänst, vars arbetstid överstiger tvåhundra arbetsdagar under läsåret, tillkommer för varje full arbetsvecka utöver denna tid ett årligt tilläggsarvode, som motsvarar hälften av den årliga skillnaden mellan den egentliga avlöningen i hans egen avlöningsklass och närmast högre avlöningsklass för innehavare av landskapets tjänst eller befattning med grundlön.

Avlöning vid avbrott i tjänsteutövning.

10 §.

Har tjänsteinnehavare till följd av styrkt sjukdom varit för-

hindrad att sköta sin tjänst sammanlagt längre tid än trettio dagar under samma kalenderår, skall av hans grundlön för den överskjutande tiden innehållas en tredjedel. Varar sådan sjukdom utan avbrott längre tid än etthundraåttio dagar, skall av grundlönen för den överskjutande tiden innehållas hälften.

Har sjukdomen förorsakats av olycksfall i tjänsten eller är den yrkessjukdom, utgår tjänsteinnehavarens egentliga avlöning oavkortad under en tid av sextio dagar från dagen för sjukdomens utbrott. Varar sjukdomen längre tid, skall avdrag på grundlönen göras i enlighet med 1 mom.

Har sjukdomen förorsakats av mot tjänsteinnehavaren till följd av tjänsteutövning förövat våld eller av de särskilda förhållanden, i vilka tjänsteinnehavaren med anledning av sin tjänst under krigstid råkat, erhåller han sin egentliga avlöning oavkortad för hela sjukdomstiden, dock högst för trehundrasextiodagar, såframt icke landskapsstyrelsen i särskilda fall prövar skäligt förordna, att avlöningen skall utgå även för längre tid. Varar sjukdomen längre tid, skall avdrag på grundlönen göras i enlighet med 1 mom.

Ovan stadgade innehållningar skola göras även då tjänsteinnehavare på grund av sjukdom icke kan tillåtas att handhava sin tjänst.

464
11 §.

Kvinnlig tjänsteinnehavare tillkommer vid havandeskap och barnsbörd rätt till två månaders tjänstledighet med fulla löneförmåner.

12 §.

Ar tjänsteinnehavare förhindrad att sköta sin tjänst på grund av riksdagsmänna-, landstingsmänna- eller annat offentligt uppdrag, som därtill utsedd icke äger rätt att avsäga sig, innehålles en tredjedel av hans grundlön.

Har tjänsteinnehavare i fredstid kallats att fullgöra värnplikt i aktiv trupp, innehålles för tjänstgöringstiden hela hans avlönning.

Angående avlöningen för den, som inkallats till reservens repetitionsövningar eller till extra tjänstgöring under krigstillstånd, stadgas särskilt.

13 §.

Beviljas tjänsteinnehavare tjänstledighet av annan än i 10, 11 och 12 §§ nämnd orsak, innehålles för den tid tjänstledigheten varar hela hans avlönning, försåvitt icke den, som beviljat tjänstledigheten, finner skäligt tillåta, att tjänsteinnehavaren själv får lyfta hela sin lön med skyldighet att avlöna vikarie.

465
Beviljas tjänstledighet för deltagande i kurser eller för andra

studier, ägnade att främja fullgörandet av tjänsteåliggandena, må landskapsstyrelsen tillåta, att avlöningen erlägges antingen i sin helhet eller till en del.

14 §.

Tjänsteinnehavares avlönning innehålles i sin helhet, därest tjänsteinnehavaren undergår frihetsstraff i straffanstalt eller försatts i villkorlig frihet eller av domstol eller i disciplinär väg blivit dömd att skiljas från utövning av tjänsten.

15 §.

Avhålles tjänsteinnehavare från utövning av tjänsten för den tid han står under åtal för brott eller är underkastad disciplinärt förfarande eller rannsaking, innehålles under denna tid hälften av hans avlönning. Har tjänsteinnehavare genom domstols utslag eller myndighets beslut blivit dömd till avsättning, skall hela avlöningen innehållas, även om utslaget eller beslutet icke vunnit laga kraft.

Blir den, som avhållits från tjänsteutövning, sedermera icke dömd eller förordnad att undergå straff för den gärning, på grund varav han avhållits från tjänsteutövning, skall den innehållna lönen ut-

betalas till honom. Andras avsättning senare till lindringare straff, skall till tjänsteinnehavaren utbetalas hälften av den på grund av avsättningen innehållna avlöningen.

3 kap.

Om pension.

16 §.

Tjänsteinnehavare äger rätt att efter avgång från tjänsten erhålla livstidspension av landskapsmedel enligt nedan stadgade grunder.

17 §.

Allmän förutsättning för erhållande av pension är:

att tjänsteinnehavaren fyllt sextio år eller uppnått den tidigare åldersgräns, vid vilken han är skyldig att avgå, eller därförinnan till följd av kroppsskada eller nedsatta kroppskrafter eller själsförmögenheter blivit varaktigt oförmögen att handhava sin tjänst; och

att han därjämte, försåvitt av stadgandena i 20 § annat icke följer, kan räkna sig till godo minst tio pensionsår.

Genom landskapsförrordning må föreskrivas, att rätten att erhålla pension i vissa lärartjänster, vilkas art sådant påkallar, inträ-

der före uppnådd sextio års ålder, dock icke tidigare än vid femtiofem års ålder.

18 §.

Såsom pensionsår för tjänsteinnehavare räknas den tid han enligt 4 § är berättigad att räkna sig tillgodo för ålderstillägg.

Rätten att tillgodoräkna sig pensionsår upphör, då vederbörande uppnått den ålder, vid vilken han är skyldig att avgå, även om han ännu därefter skulle kvarstå i folkskolväsendets tjänst. Är avgångsåldern lägre än sextiosju år, äger vederbörande dock rätt att tillgodoräkna sig pensionsår ända tills han uppnått nämnda åldersgräns.

19 §.

Full pension uppgår till samma belopp som full pension för innehavare av landskapets tjänst eller befattning med grundlön i samma avlöningsklass.

Tio pensionsår berättiga till en årlig pension motsvarande tio trettiondedelar av full pension och varje följande fullt pensionsår därutöver till en trettiondedel därav, intill dess full pension uppnås.

Beloppet av årlig pension utjämnas till närmaste tal, som är

delbart med trehundra. Komma två tal härvid ifråga, utjämnas beloppet till det högre av dem.

20 §.

Nödgas tjänsteinnehavare till följd av kroppsskada, ådragen i tjänsteutövningen, eller sjukdom, förorsakad av tjänstgöringen, såsom oförmögen till tjänst inom folkskolväsendet därifrån avgå, tilldelas honom full pension oberoende av antalet pensionsår. Har han själv avsiktligt eller genom grov vårdslöshet vållat kroppsskadan eller sjukdomen eller väsentligen medverkat till dess uppkomst, må pension helt och hållet förvägras honom eller dess belopp enligt prövning nedsättas.

Lag samma vare, där tjänsteinnehavare på grund av skada ådragen i tjänsteutövningen eller genom sjukdom förorsakad av tjänstgöringen icke blir helt oförmögen till tjänst inom folkskolväsendet utan endast till att handhava sin tjänst och icke lämpligen kan placeras i annan tjänst.

Sjukdom anses förorsakad av tjänstgöring, där det på sannolika skäl kan antagas, att med tjänstgöringen förknippade omständigheter föranlett insjuknandet eller väsentligen bidragit till att sjukdomen uppkommit eller förvärrats.

21 §.

Entledigas tjänsteinnehavare på grund av att han till följd av kroppsslyte eller nedsatta kroppskrafter eller själsförmögenheter förlorat sin arbetsförmåga, eller elevhemsföreståndare, då skäl därtill provas föreligga, tillkommer honom pension på grund av hans pensionsår, oberoende av huruvida han uppnått den i 17 § 1 mom. 1 p. stadgade åldersgränsen.

22 §.

Tjänsteinnehavare, med medelst domstols utslag eller i disciplinär väg blivit avsatt, förlorar sin rätt till pension.

23 §.

Rätt till erhållande av pension upphör:

- 1) om pensionstagare förlorar sitt finska medborgarskap;
- 2) om pensionstagare utan avbrott vistats i utlandet längre tid än tre år och icke inom nämnda tre år hos landskapsstyrelsen sökt och beviljats rätt att fortfarande uppbära pension;
- 3) om pensionstagare utan vederbörligt tillstånd träder i främmande makts tjänst;
- 4) om pensionstagare dömes till förlust av medborgerligt förtroende för alltid eller för begången tjänsteförbrytelse till

straff, som i strafflagen stadgas i stället för avsättning från tjänsten; samt

5) om pensionstagare, innan han erhållit avsked från sin tjänst gjort sig skyldig till sådan handling, för vilken han i disciplinär väg bort avsätts.

Har den, som förlorat sitt finska medborgarskap, återvunnit detsamma eller har pension förverkats av ovan i 1 mom. 2 eller 3 nämnda orsaker, må landskapsstyrelsen på ansökan återinsätta honom i hans rätt till pension, men de olyfta pensionsbeloppen vare likväl förverkade.

Till pensionstagare, som i straffanstalt undergår frihetsstraff erlägges icke pension under strafftiden, ej heller till pensionstagare, som dömts förlustig medborgerligt förtroende för viss tid, innan han återfått medborgerligt förtroende.

Inträffar någon av de i 1 mom. nämnda händelserna efter det tjänsteinnehavares tjänsteförhållande upphört, men innan honom beviljats pension, skall rätten till pension anses förverkad. Landskapsstyrelsen må likväl i ovan i 2 mom. nämnda fall på ansökan återinsätta honom i hans rätt till pension.

Har pensionsbelopp icke lyfts inom tre år efter förfallodagen, tillfaller det landskapet.

25 §.

Pension beviljas på ansökan.

Har till pension berättigad tjänsteinnehavare anhållit om pension före tjänsteförhållandets upphörande eller senast sex månader därefter, inträder rätten att uppbära pension vid den tidpunkt, då rätten att uppbära lön på grund av tjänsteförhållandet upphör.

Har pension ej sökts inom den i 2 mom. föreskrivna tiden och har det icke ådagalagts, att laga skäl till försummelsen föreligger, inträder rätten att uppbära pension med ingången av månaden efter den, då ansökan om pension inlämnades.

26 §.

Befinnes pensionstagare skyldig till sådan handling, som enligt 23 § 1 mom. 5 punkten kan medföra förlust av pension, skall hans rätt att uppbära pension underställas prövning och avgörande i den ordning, som för tjänsteinnehavares inom folkskolväsendet skiljande från tjänsten i disciplinär väg stadgas.

27 §.

Pension erlägges på tider, som bestämmas genom landskapsförord-

ning.

4 kap.

Om lön på indragningsstat.

28 §.

Innehavare av tjänst inom folkskolväsendet, vars tjänst indragits skall uppföras på indragningsstat, ifall han ej med stöd av 61 § 1 eller 2 mom. folkskollagen för landskapet Åland (/58) förflyttats till annan tjänst inom folkskolväsendet.

Vad i 1 mom. är stadgat om tjänsteinnehavare, gäller även på provtid förordnad, om hans tjänst indrages.

29 §.

Lön på indragningsstat motsvarar under det första året efter tjänstens indragning grundlönen i tjänsten samt de ålderstillägg och dyrtortstillägg, till vilka innehavaren av den indragna tjänsten före tjänstens indragning var berättigad, samt därefter beloppet av full pension för den indragna tjänsten.

30 §.

Lön på indragningsstat erlägges på tider, som bestämmas genom landskapsförordning.

31 §.

Förflyttas på indragningsstat uppförd till tjänst inom folkskolväsendet eller har han överflyttat till sådan tjänst eller till statens eller landskapets tjänst eller befattning och äro hans löneförmåner härvid mindre än de löneförmåner, som enligt för tillfället gällande stadganden skulle utgå för tjänst, motsvarande den indragna tjänsten, skall skillnaden erläggas såsom personellt lönetillägg av landskapets medel. Under enahanda förutsättningar och enligt samma grunder som ovan sagts skall tillägg beviljas till pension samt, om den nya tjänsten indrages, till lönen på indragningsstat för denna tjänst.

Förflyttas den, som varit uppförd på indragningsstat, till tjänst eller befattning på annan ort, skola flyttningskostnaderna ersättas. Förflyttas han till annan kommun, ersättas flyttningskostnaderna härför av landskapsmedel.

32 §.

Om innehållande av lön på indragningsstat i de fall, då på indragningsstat uppförd förordnas att bestrida statens eller landskapets tjänst eller befattning eller kommunal tjänst eller antages på provår till sådan tjänst eller befattning, stadgas genom landskapsförordning.

Undergår på indragningsstat uppförd frihetsstraff i straffanstalt, erlægges lön på indragningsstat icke under denna tid.

Rätt till lön på indragningsstat upphör:

- 1) för den, som utnämnes till statens, landskapets, kommuns, annat samfunds eller sammanslutnings av kommuner tjänst eller befattning;
- 2) för den, som vägrat att samtycka till förflyttning till annan tjänst eller befattning eller att mottaga sådan i de fall, om vilka i 61 § folkskollagen för landskapet Åland (/58) stadgas; samt
- 3) i de fall, då innehavare av tjänst, i enlighet med vad i 22 § och 23 § 1 mom. stadgas, skulle gå sin pensionsrätt eller sin rätt att erhålla pension förlustig.

Om naturaförmåner.

Landskommun är skyldig att tillhandahålla innehavare av lärartjänst med familj bostad om minst tre rum och kök samt innehavare av

lärartjänst utan familj bostad om minst två rum och kök. Äro lärare i en och samma skola äkta makar, är kommunen pliktig att tillhandahålla dem gemensamt endast en bostad för lärare med familj. Elevhemsföreståndare bör tillhandahållas bostad om minst ett rum.

Kan innehavare av lärartjänst icke tillhandahållas sådan bostad, som i 1 mom. nämnes, är lärare med familj skyldig att nöjas med bostad för lärare utan familj och lärare utan familj med bostad om ett rum och kök.

Tjänsteinnehavare, som tillkommer bostad såsom naturaförmån, äger dessutom rätt till värme, lyse och vatten, badrum och del i tvättstuga samt till källare och andra nödiga utrymmen. Badrum må ersättas med del i bastu. Därutöver bör elevhemsföreståndare erhålla kost i elevhemmet under tiden för skolarbetet. Innehavare av lärartjänst i landskommun tillkommer dessutom minst tre ar trädgårdsjord.

Innehavare av lärartjänst, som tjänstgör på två eller flera undervisningsställen, tillkommer naturaförmåner endast på ett av dessa ställen, varjämte han bör erhålla skjuts till och från tjänstgöringsställen, som äro belägna på längre än fyra kilometers av-

stånd. Tillhandahålles honom på tjänstgöringsstället såsom tillfälligt bostad ett möblerat rum med värme och lyse samt del i kök, han berättigad endast till flyttningsskjutsar.

Landskapsstyrelsen må i enskilda fall befria kommun från skyldigheten att tillhandahålla i denna paragraf nämnda naturaförmåner, om deras tillhandahållande icke är ändamålsenligt, så ock tjänsteinnehavare från att emottaga honom erbjudna naturaförmåner, om välgående skäl därtill föreligga.

36 §.

Tjänsteinnehavare är pliktig att för de naturaförmåner han med stöd av 35 § åtnjuter erlagga ersättning enligt av landskapsstyrelsen fastställda grunder.

Ovan i 35 § 4 mom. nämnd skjuts och däri nämnda tillfälliga bostadsförmåner skola likväl tillhandahållas utan vederlag.

6 kap.

Om andra än ordinarie lärare.

37 §.

På provtid förordnad äger samma rätt till avlöning, pension, lön på indragningsstat och naturaförmåner som ordinarie tjänsteinnehavare.

38 §.

Den, som interimistiskt förordnats att bestrida tjänst inom folkskolväsendet, äger rätt till avlöning enligt samma grunder som ordinarie tjänsteinnehavare enligt 2, 3, 4, 6, 7, 8 och 9 §§. Äger interimistiskt förordnad icke den för tjänsten stadgade kompetensen, erhåller han den egentliga avlöningen och övertimsarvodel med avdrag av tio procent. Interimistisk tjänsteinnehavare har samma rätt till naturaförmåner som ordinarie tjänsteinnehavare och är skyldig att för dem erlagga ersättning såsom i 36 § är stadgat.

Interimistisk innehavare av lärartjänst, som innehar för tjänsten stadgad kompetens, må beviljas extraordinarie pension med iakttagande i tillämpliga delar av vad i denna landskapslag om pension är stadgat.

Vikarie tillkommer, om icke med stöd av 13 § 1 mom. annat avtalats, samma avlöning som interimistisk handhavare av tjänst, och den erlægges till honom månatligen i efterskott. Om vikaries naturaförmåner stadgas genom landskapsförordning.

39 §.

Timlärare erhåller timarvode, som erlægges för varje veckotimme, till samma belopp som åt folkskollärare i motsvarande förhållanden

erläggas för övertimme.

Äger timläraren icke stadgad kompetens, utgår timarvodet minskat med tio procent.

7 kap.

Särskilda stadganden.

40 §.

Den med lärartjänst förenade undervisningsskyldigheten omfattar per vecka i lägre folkskola 24, i högre folkskola 30, i medborgarskola 26, i hjälpskola 24 och i mellanskola 26 veckotimmar.

Utöver de veckotimmar undervisningsskyldigheten omfattar är innehavare av lärartjänst skyldig att bestrida övertimmar enligt vad därom stadgas i landskapsförordning.

Skolföreståndares undervisningsskyldighet per vecka må minskas med en halv veckotimme per läsår för varje annan läraravdelning vid egentlig folkskola och hjälpskola samt för varje annan lärare med huvudsyssla vid medborgarskola. Vid mellanskola minskas undervisningsskyldigheten enligt samma grunder som vid statlig mellanskola. Föreståndares undervisning skall likväl omfatta minst fem veckotimmar.

Landskapsstyrelsen bestämmer de grunder, enligt vilka inneha-

vare av lärartjänst i sin undervisningsskyldighet må inräkna i 1 § 2 mom. folkskollagen för landskapet Åland (/58) avsett ungdomsarbete samt andra utom klass utförda åligganden.

41 §.

Tjänsteinnehavare inom folkskolväsendet tillkommer ersättning för sina tjänsteresor såsom i landskapsförordning stadgas.

42 §.

Justeras innehavarnas av landskapets tjänst eller befattning avlöning, skola enligt denna landskapslag utgående egentlig avlöning, dyrortstillägg och pension i enlighet med närmare anvisningar av landskapsstyrelsen i motsvarande mån justeras.

43 §.

Kommun eller annan ägare av skola må förordna om utbetalning av högre avlöning och pension än ovan i denna landskapslag är stadgat, om det bör anses skäligt och för skolverksamheten ändamålsenligt.

Tjänsteinnehavare inom folkskolväsendet, åt vilken skolans ägare erlagt i 1 mom. avsedd avlöning, som är högre än i denna landskapslag stadgas, erhåller pension av landskapsmedel endast till det belopp, som tillkommer honom på grund av ovan i 3 § nämnd motsvarande avlöningsklass.

44 §.

Tjänsteinnehavare inom folkskolväsendet tillkommande ålders-
tillägg beviljas av folkskolinspektören, Anser denna sig icke
kunna bifalla ansökan, skall ärendet underställas landskapsstyrelsen
för avgörande.

Pension beviljas tjänsteinnehavare inom folkskolväsendet av
landskapsstyrelsen.

45 §.

Den, som finner, att vederbörande myndighet förvägrat honom en-
ligt denna landskapslag eller med stöd därav utfärdade föreskrif-
ter/yrka rättelse hos denna myndighet, som äger meddela skrift-
ligt avgörande i saken. Den, som är missnöjd därmed, må inom
trettio dagar från det han fick kännedom om avgörandet bringa sa-
ken till landskapsstyrelsens prövning och avgörande.

Har i 1 mom. nämnt yrkande på rättelse icke framställts inom ett
år från den dag, då lönebeloppet ^{hava} borde utbetalats, är rätten där-
till förverkad.

46 §.

Angående pensioner och livstidsunderstöd, som beviljats före
denna landskapslags ikraftträdande, stadgas särskilt.

Har tjänsteinnehavares tjänsteförhållande upphört före denna
landskapslags ikraftträdande, men hans ansökan om pension eller
livstidsunderstöd ännu icke avgjorts, skall beslut utfärdas med
tillämpning av stadgandena i den landskapslag, som var gällande
när tjänsteförhållandet upphörde, dock sålunda, att storleken av
pension eller livstidsunderstöd skall beräknas på grund av de i 3 §
av denna landskapslag nämnda grundlönerna.

47 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av
denna landskapslag utfärdas genom landskapsförordning.

48 §.

Denna landskapslag träder i kraft den 1 augusti 1958, och genom
densamma upphävas landskapslagen den 31 mars 1954 angående kostna-
derna för folkskolväsendet i landskapet Åland (10/54) jämte däri
senare företagna ändringar, till den del den gäller folkskollärar-
nas avlöning och pensioner, så ock övriga stadganden, som stå i
strid med denna landskapslag.

Folkskollärare, som utnämnts före denna landskapslags ikraft-
trädande, bibehåller sin rätt till avlöning och pension enligt de
stadganden, som dittills varit i kraft, om han inom tre månader

från denna landskapslags ikraftträdande hos vederbörande myndig-

het tillkännagiver, att han så önskar.

Mariehamn, den 27 februari 1958.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Hugo Johansson.

Landskapsssekreterare

Rolf Sundman.